

Rektor

Socialstyrelsen
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se

Karolinska Institutets remissvar avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:XX) om särskilt förordnande att utöva läkaryrket (socialstyrelsens dnr 4.1-17943/2021)

Karolinska Institutet (KI) överlämnar i bifogad bilaga sitt remissvar över rubricerade förslag.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor Ole Petter Ottersen i närvaro av universitetsdirektör Katarina Bjelke efter föredragning av enhetschef Per Anders Nilsson Strandberg. Närvarande var också Medicinska föreningens ordförande Alexander Klaréus. I ärendets handläggning har programdirektor för läkarprogrammet Marie Dahlin också deltagit.

Ole Petter Ottersen

Per Anders Nilsson Strandberg

Bilaga

Bilaga

Karolinska Institutets remissvar avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:XX) om särskilt förordnande att utöva läkaryrket (socialstyrelsens dnr 4.1-17943/2021)

Övergripande om förslagen

Patientsäkerhet bör enligt KI:s uppfattning vara en övergripande utgångspunkt i alla regler som gäller läkares yrkesutövning. Det framstår tyvärr inte som att patientsäkerheten har varit vägledande vid utformningen av de nu aktuella förslagen. Samma sak gäller tryggheten för den anställde. Större hänsyn tycks ha tagits till olika praktiska aspekter vilket blir tydligt i t.ex. resonemangen om godkänd kurs (s. 11 i konsekvensutredningen) respektive kring handledning i akutverksamhet (s. 8) som lett fram till förslag på lågt satta krav. Detta är tveksamt ur patientsäkerhetsperspektiv. Det finns också en risk att de ofta unga läkare (och blivande läkare) som anställs med särskilt förordnande inte får tillräckligt stöd och tillräcklig handledning, vilket innebär en utsatt situation.

När en region får besluta och när Socialstyrelsen beslutar

KI har inga synpunkter på förslaget.

Belastningsregistret

KI välkomnar förslaget om ett krav på att belastningsregisterkontroll alltid ska göras innan beslut om särskilt förordnande fattas. Förslaget innebär att regionerna får en bättre kunskap och praxis om hur kontroller mot belastningsregistret görs, vilket i framtiden även kommer till nytta för t.ex. studenter. KI erfar att det har funnits en osäkerhet kring vad som är "ett sådant brott som omfattas av kontrollen".

Skriftlig information till läkaren

KI tillstyrker förslaget då de nuvarande förhållandena är bristfälliga. Det är naturligtvis helt centralt att en läkare känner till om han eller hon har ett särskilt förordnande eller inte, och ett förtydligande av kraven i detta avseende är välkommet.

Särskilt förordnande för studenter som genomgår medicinsk grundutbildning

Som framgår av konsekvensutredningen (s. 7) har ett antal lärosäten, däribland KI, redan framfört det olämpliga i att studenter tjänstgör som läkare. Det är enligt KI:s uppfattning inte lämpligt att man utan att ha erhållit legitimation ska kunna utöva läkaryrket, inte heller som vikarie. I sammanhanget är det också viktigt att beakta allmänhetens förtroende för sjukvården och läkaryrket.

KI avstyrker alltså att icke legitimerade ska kunna få särskilt förordnande som *läkare*. Det vore önskvärt att i stället möjliggöra för läkarstuderande att tjänstgöra under annan tjänstebeteckning, t.ex. *läkarassistent*, eller dylikt. Detta skulle i så fall behöva regleras i annan ordning, men i princip med motsvarande utformade bestämmelser som i förslaget. I sådant fall skulle regionen eller arbetsgivaren själv kunna avgöra en sökande har adekvat kompetens, t.ex. avseende fullföljda kurser, för de sysslor som ska utföras.

Den föreslagna gränsen på 10 terminer är arbiträrt satt och det framgår inte vad som ligger bakom denna avvägning. De berörda lärosätena har helt olika uppläggning av läkarutbildningen, vilket också avspeglas i resonemangen om att godkända kurser m.m. är svåra att applicera i praktiken. Argumentet i konsekvensutredningen håller därför inte ihop. KI vill understryka att det är först efter examen och erhållen legitimation som en person kan antas ha de kunskaper som krävs för att tjänstgöra som läkare. Vid det tillfället spelar det ingen roll vilket lärosäte som har gett utbildningen, men vid tidigare tidpunkter under utbildningen (t.ex. efter ett visst antal terminer) kommer studenter vid olika lärosäten ha delvis olika kunskaper.

Om förslaget trots vad som anförts ovan genomförs, har KI inga synpunkter på övergångsreglerna. KI noterar att Socialstyrelsen har valt att inte föreslå någon tidsbegränsning för de särskilda förordnandena. KI hade gärna sett en sådan tidsbegränsning då det hade ökat tydligheten inte minst för den som det särskilda förordnandet gäller.

Stöd, vägledning och handledare

KI tillstyrker förslaget om ett tydligare krav på stöd, vägledning och handledare, men hade gärna sett en skarpare reglering av de kvalifikationer som krävs för att vara handledare. KI menar dock att föreliggande förslag omfattar grupper med så olika förutsättningar och behov av handledning, att en generell regel är svår att fastställa. Som klart framgår anser vi inte att studenter alls bör få anställas som läkare, men om så sker bör tillgång till handledare som har åtminstone några års erfarenhet inom området efter legitimation vara minimum.

Läkarstudenter i primärvården

Enligt KI:s uppfattning bör icke legitimerade inte kunna få särskilt förordnande att arbeta som läkare över huvud taget. KI tillstyrker därför förslaget om ett fortsatt förbud mot att ge studenter särskilt förordnande för att arbeta som läkare i primärvården, men anser i linje med de synpunkter som framförs ovan att det bör gälla all sjukvårdsverksamhet.

KI noterar dock att Socialstyrelsen inte anger några substantiella skäl för varför förbudet föreslås behållas och att det också saknas ett resonemang om och en analys av vilka alternativa lösningar som finns.

Särskilt om språkrav

När det gäller läkarstudenter, som KI:s yttrande till största del utgår ifrån, ställs det krav på kunskaper i svenska språket under utbildningen. Ett språkrav som förutsättning för att kunna få särskilt förordnande skulle därmed inte påverka denna grupp nämnvärt. Ur denna synvinkel har KI alltså inga invändningar mot frånvaron av ett sådant språkrav i förslaget till nya föreskrifter och allmänna råd.

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign